

ובפיו שאלה: 'למדנו רבינו! כיצד מצליחים בחינוך הילדים?'

אתן לך עצה טובה ונפלאה - השיב לו החזון-איש:

בדורות הקודמים היו הרבה אנשים נעלים, צדיקים, תלמידי-חכמים, חסידים ואנשי מעשה, בעלי-בתים יראי ה' ובעלי מידות טובות, כך שילד בימים ההם היה רואה נגד עיניו דוגמא חיה כיצד צריך להתנהג, והיה לומד ממעשיהם.

בימינו אנו - סיים החזון-איש - כאשר התמעטו יהודים בני עלייה כמו בדורות עברו, העצה להצלחה בחינוך היא: לספר לילדים הרבה סיפורים ועובדות על גדולי ישראל, על תלמידי חכמים ואנשי מעשה, סיפורים שיש בהם תיאור חייהם ועבודתם, כך שיוכלו הילדים לצייר בעיני רוחם דוגמא כיצד צריך יהודי להתנהג. זאת היא עצה נפלאה להצלחה בחינוך הילדים!

וְאָכְלוּ אֶת הַבֶּשֶׂר בְּלֵילָה הַזֶּה וְגו' וּמִצּוֹת עַל מַרְיָם יֵאָכְלֶהוּ (שמות יב, ח)

החומרות אינן שוות אנחה של יהודי

בכל שנה בליל הסדר הקפיד מאד הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ זצ"ל מנקיי הדעת בירושלים, לאכול את המצה של אפיקומן קודם חצות, כדעת הסוברים שמצוותה רק עד חצות. שנה אחת התארכה אמירת ההגדה יותר מבכל שנה, ונטלו ידים לאכילת כוית ראשון של המצה רק כשערים דקות לפני חצות הלילה. קמו שנים מבני המשפחה שהיו סמוכים על שלחנו, ומיהרו אל המטבח להגיש את שאר המאכלים הסעודה בחיפזון, כדי שיוכלו להספיק אכילת אפיקומן לפני חצות.

משהבחין בהם רבי בנימין מחזה בהם והורה להם לחזור תיכף למקומותיהם, ובלחישה הסביר להם: הבחנתי בסימני עצב וזעור על פני הרבנית, בראותה שכולם עומדים לאכול בחיפזון ובחטף את המאכלים שטרחה בעמל רב להכין עבור 'שלחן-עורך'. הדבר פשוט - קבע רבי בנימין - שכל החומרות שנוהגים בליל הסדר, אינן שוות מאומה כנגד אנחה אחת של יהודי!

וְאִמְרַתֶּם זָבַח פֶּסַח הוּא לֵה' אֲשֶׁר פָּסַח עַל פְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות יב, כד)

"כאן גר יהודי"

היה זה בשבת הראשונה שהגיע הרה"ק רבי משה לייב מסאטוב זי"ע לשבות בהיכלו של הרב הקדוש

וַיִּהְיֶה ה' רִיחַ יָם תִּזְקַ מְאֹד וַיִּשָּׂא אֶת הָאֲרֶבֶה (שמות י, יט)

הארבה שלא הגיע למושב קוממיות

היה זה בתחילת החורף של שנת תשי"ט, שנת השמיטה. שדות תושבי היישוב קוממיות היו מופקרים ומושבתים כדת וכהלכה, רק חלק מהשדות של היישוב היו זרועים בערב שביעית במאכלי בהמה, במטרה לקצור אותם בשמיטה בכפוף לכללי ההלכה המתירים זאת.

באותו יום שיש בו אירע המעשה, פשטה להקת ארבה ענקית על כל הכפרים והיישובים סביב לקוממיות, וכל אנשי קוממיות בא בחרדה אל הגאון הגדול רבי בנימין מנדלסון זצ"ל, גאב"ד קוממיות, להביע את חרדתם שמא הארבה יאכל את כל התבואה המיועדת למאכל בהמותיהם. ענה להם הרב: התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם בשכר שאתם שומרים שמיטה כדת וכהלכה!

ואכן, למרבה הנס, להקה גדולה של ארבה התקרבה ממש עד גבול קוממיות, אך ברגע שהגיעו לגבול היישוב פנו עורף ופרחו משם כלעומת שבא בלי להזיק כלל, לא נשאר ארבה אחד בכל גבול קוממיות.

בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ נִלְךְ בְּבִנְיָנוּ וּבְבָנוֹתָנוּ (שמות י, ט)

מה שאפשר לעשות לבד, לא מבקשים מאחריים

ישב פעם האדמו"ר בעל אמרי אמת מגור זי"ע בסעודה בביתו, ולקראת ברכת המזון קם ממקומו להביא מים עבור נטילת מים אחרונים. שאלה הרבנית: הלא יכול היית לומר לאחד הילדים והיה מביא לך את המים בשמחה, ובכך גם נחנך אותו למצות מים אחרונים ומצות כיבוד אב!

השיב האמרי אמת זי"ע: גם זה חינוך לילדים, שידעו שמה שאפשר לעשות לבד עושים לבד! אילו היה האדם זקוק למשמש, היה יוצר האדם בורא אותו עם משמש צמוד, כדרך שבראו עם עיניים ואזנים ועם כל מה שדרוש לו, אלא הקב"ה רוצה שכל דבר שאדם מסוגל לעשותו בעצמו, לא יטריח בו אנשים אחרים.

יִלְמְעֵן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְנֶךָ (שמות יב, ב)

כוחו של סיפור

אל חדרו הקטן של מרן החזון-איש זי"ע נכנס יהודי

רבי אלימלך מליזונסק זי"ע, ושבת פרשת בא היה זה. בליל שבת כיבד רבי אלימלך את רבי משה לייב לומר דברי תורה, והוא הזכיר את הפסוק (שמות יב, כו) וְאִמְרַתֶּם זָבַח פֶּסַח הוּא לֵה' אֲשֶׁר פָּסַח עַל פְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, ופירש רש"י (שם פסוק יג) לשון דלוג וקפיצה. פירש הרה"ק מסאטוב: כאשר בא הקב"ה לארץ מצרים, ראה את כל בתי הגוים שהם כולם מלאי טומאה, אך כאשר ראה את בתי בני ישראל, אזי נעשה שמחה לפני המקום עד שכביכול היה הקב"ה מוקד על גגות בתי בני ישראל, ואמר הקב"ה שירה לכבוד הבית היהודי: "כאן גר יהודי" ["דא וואוינט א יוד!!!"]!

כשסיים רבי משה לייב מסאטוב דיבורים נשגבים אלו התלהטה נפשו בקרבו ועלה על השולחן, והחל אף הוא לרקוד בהתלהבות עצומה את המילים "דא וואוינט א יוד" ["כאן מתגורר יהודי] כשהוא חוזר פעמים רבות על מילים אלו ורוקד ברוב עוז וחדווה. שיר לכבודו של בית יהודי קדוש.

פִּי אֲנִי הִכְפַּדְתִּי אֶת לִבִּי (שמות יא, א)

יש לך לב חזק!

דקות אחדות לפני סוף זמן קריאת שמע נכנס הגאון רבי יהודה סגל זצ"ל אל אחד החדרים בפנימיית הישיבה, וראה בחור ישן שנת ישראלים.

כעבור שעה בעיצומו של ה'סדר' כשנכנס הבחור לבית המדרש, קרא לו הרב ואמר: יש לך לב חזק! סתם ולא פירש ולא הוסיף.

התיישב הבחור במקומו והתחיל לחשוב מה פשר דברי הרב, האם היתה זו ברכה, או אולי הערה, ואולי זו גערה עטופה ברמו, חזר אל ראש הישיבה ושאל אותו: כבוד הרב, מה כוונת דבריו? השיב לו: כשהיית בחדרך וראיתך ישן שנת ישראלים חמש דקות לפני סוף זמן קריאת שמע, חשבתי בלבי שאם לפתע תתעורר ותיווכח כי עבר הזמן, לבטח תתעלף מרוב צער וחלישות דעת, הנה אני רואה שהגעית לישבה כרגיל, הכל עבר בשלום ולא התעלפת, אם כן כנראה באמת יש לך לב חזק...

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

אָנִי וְלֹא מִלֶּאךָ

מכת בכורות, על ידי מלאך או על ידי הקב"ה בעצמו?

המכה נקראת 'משחית'

בהגדת שבלי הלקט מיישב קושיא זו בפשטות, שהכתוב 'ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם' אין הכוונה למלאך שהוא משחית, אלא המכה עצמה נקראת 'משחית'.

בזמן מכת בכורות ירדו לעולם כוחות של מזיקים

רבנו בחיי מחדש, שמכת בכורות היתה על ידי הקב"ה בעצמו, אך עמו ירדו עוד הרבה כותת של מלאכי חבלה, ולא היה להם רשות לעשות מאומה למצריים. אבל בנוגע לישראל לא היתה להם מניעה מלהזיק, ולכן הוצרכו לאות הדם (וכע"ז בפענח רזא).

מלבד מכת בכורת היתה מגיפה

בדומה לזה כתב הרמב"ן (שם) שאת בכורי מצרים הכה הקב"ה בעצמו, אבל מלבד זה היה אז מגיפת מוות בכל העולם כולו, ועל כך היו צריכים לדם לאות על הבתים.

הקב"ה הכה רק את השר של

מצרים

מהלך אחר כתב בשל"ה הק' (פרשת בא), שהקב"ה בעצמו רק הכה את השר של מצרים, ואחרי כן באו שאר המלאכים והמיתו את בכורי מצרים. [וכ"כ בכלי

בליל הסדר אנו מזכירים את הפסוק בפרשת השבוע (שמות יב, יב) ובכל אלוהי מצרים אעשה שפטים אני ה'. ואנו מפרשים: אני ולא מלאך, אני ולא השליח. כך גם מפרש רש"י בפרשת השבוע, שמכת בכורות היתה על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו.

הקב"ה או מלאך משחית?

אבל כשאנו לומדים את הפרשה אנו מוצאים בה פסוק אחר שלכאורה מוכיח להיפך מזה. כמו שנאמר (שם, פסוק כג): "ועבר ה' לנגוף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף".

הרי לפניך מקרא מפורש שמכת בכורות היה על ידי מלאך המשחית שעבר בארץ מצרים, וכיצד זה מתיישב בקנה אחד עם מה שדרשו בהגדה שמכת בכורות לא היתה ע"י מלאך ולא ע"י שליח.

גם יש להקשות ממה שכתב רש"י על הכתוב (שם, כט) 'וה' הכה כל בכור' - כל מקום שנאמר וה', הוא ובית דינו".

נביא כאן בקצרה מספר אופנים שהעלו המפרשים ליישב סתירה זו.

יקר (שמות יא, ד) והאברנאל (שמות יב, ו) וש"ת חתם סופר (ח"ב יו"ד סימן שמו).

חילוקים נוספים נאמרו במפרשים: יש שרצו לחלק בין הבכורים ממש שמתו על ידי הקב"ה, ובין סתם גדול שבבית שמת על ידי מלאך (פענח רזא). יש שחילק שרק בארץ גושן מתו הבכורים על ידי מלאך ולא בכל ארץ מצרים (הגדה של פסח מעשה ידי יוצר).

ותן לחכם יחכם עוד.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו ל gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

אוצר התורה

יהלום מתוך הפרשה

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲה (שמות י, א) למה נאמר 'בא' ולא נאמר 'לך' אל פרעה? אלא, הקב"ה אמר למשה: בוא נא יחד עמי, הקב"ה הולך תמיד עם יהודי באשר הוא (מפרשים).

וַיְהִי חֹשֶׁךְ וְגו' לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו (שמות י, כב-כג) החושך הגדול ביותר לאדם - כאשר 'לא ראו איש את אחיו', שאינו נותן עינו לראות בצרת חברו (חידושי הרי"ם)

צָלִי אֵשׁ (שמות יב, ח) 'צלי' - התפילה הנקראת בארמית צלותא, 'אש' - צריכה להיות מתוך התלהבות ואש קודש (ישועות משה).

כָּל בֶּן נָכַר לֹא יֹאכֵל בו (שמות יב, מג) ביום כיפור מתירים להתפלל עם עבריינים, כי כשבים לצום - כוונתם רצויה. לא כן, המגיע רק לאכול בשר צלי - כל בן נכר לא יאכל בו! (פרדס יוסף).

וַיִּקַּם פְּרַעֲה לִילָה (שמות יב, ל), ממיטתו (רש"י) כאן רואים את רשעותו של פרעה. משה מזהיר אותו שבלילה ימותו כל הבכורים, והוא נשאר אדיש ושאנן, ישן רגוע במיטה... (הרבי מקוצק).

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְכֶם (שמות יב, ב) כזה ראה וקדש (רש"י) בני ישראל מונים ללבנה, כי הלבנה זורחת בחשכת הלילה, כך ישראל זורחים ומאירים בתוך חשכת הגלות (שפת אמת).

למדתי למה להיבחן?

רבבות אלפי נבחני תורה שבכתב מעידים על

מהפך עצום ע"י עריכת המבחנים

המסייעים להבנה ברורה ושינון התורה בעקביות ודבר יום ביומו

בחן את עצמך מדי יום אם אינך מפספס את היסוד!

אהבת התורה

פרי עטם של לומדי תורה שבכתב מרחבי הבל

קניין ברור בכל פרט ופרט ברש"י

שלום וברכה לארגון החשוב 'תורה שבכתב'. לפני כחודשיים, ראיתי לראשונה את הפרסומות על המיזם החדש של מבחנים יומיים ושבועיים, הגבתי בלבי בתחושת זלזול. מה בעיני להיבחן על חומש רש"י? אני ב"ה יהודי כבן חמישים, אני זוכה ללמוד חומש ורש"י כבר למעלה מארבעים שנה מדי שבת בשבתו, ואפילו ללמוד עם הבנים והנכדים חומש ורש"י. לא היה לי כל ספק שאני יכול לערוך את המבחנים באמצע השבוע גם בלי ללמוד את החומר.

למען הניסוי העצמי, באותו יום, בטרם למדתי חומש ורש"י, התקשרתי למערכת הטלפונית, נכנסתי למדור המבחנים, ו...נכשלתי בשתי

שאלות מתוך שלש!

הייתי בהלם. פתחתי חומש וראיתי שאכן מעולם לא שמתי לב לפרטים אלו ברש"י. לא יאומן.

הדבר טלטל אותי עד מאד, והחלטתי באותו רגע: אני מצטרף ללומדים ונבחנים מדי יום ביומו! אם חכמינו ז"ל אמרו אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהם. הרי שמהיום שנכשלתי במבחן זכיתי אכן לעמוד על דברי תורה, ולקנות קניין ברור בכל פרט ופרט ברש"י.

גותר לי עבורכם רק שתי מילים: חזקו ואמצו! בהוקרה, שמואל צבי ט.

קרית גת

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים? שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

יגדיל תורה

ערכונים מהנעשה ונשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

מסכמים בסיפוק את מבצע 'הדרן'

על בראשית

בסיפוק רב הסתיים במפעלינו מבצע 'הדרן' על כל ספר בראשית ותחילת לימוד ספר שמות, כאשר בס"ד רבבות יהודים חשובים מכל רחבי העולם הצטרפו אף הם ללגיונו של מלך בלימוד יומי קבוע ועריכת מבחנים יומיים ושבועיים לתוספת שינון וחזרה, הבנה וידיעה.

משך כשלושה שבועות פתוחים היו לציבור הרחב המבחנים המסכמים על כל ספר בראשית בשני רמות קושי, כאשר המוני נבחנים מנצלים את ההזדמנות להעמיק את הידיעה ע"י שינון וחזרה על כל הספר למען יהא ממונה בקופסא בחיקם.

עם סיום המבצע, נערכו הגרלות הענק עם עשרות רבות של זוכים כפי שפורסמו בשבוע שעבר, כשגורל מיוחד נערך עבור אלפי הנבחנים שהעידו כי שינונו וחזרו שוב על כל ספר בראשית לקראת המבחן.

ההדים הרבים להם זכינו, עם אלפי תגובות ומשובים חיוביים, לצד המוני המשתתפים - מעידים כאלף עדים על הצימאון האדיר שיש בקרב בני ישראל היקרים להתחבר אל הלימוד היסודי והבסיסי של התורה הקדושה עם פירוש רש"י, ומחזקים את ידנו להמשיך ולפעול ביתר שאת ועוד להגדיל תורה ולהאדירה.

שיפורים נרחבים במערכת

המבחנים

לתועלת והנאת רבבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב, אנו פועלים בכל עת וזמן בהשקעת עתק, לשפר את המערכות ולהיטיב את התנאים ללימוד

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירוש רש"י הק'

'וסיף דעת'

איך קיימו מצות מילה בלילה, והלא אסור למול בלילה!

רש"י בפרשת השבוע כותב (יב, ו) שנתן להם שתי מצות דם פסח ודם מילה, שמלו באותו הלילה, שנאמר (שם ו) מתבוססת בדמך, בשני דמים.

והשאלה הנשאלת: הרי אסור למול בלילה, כפי שנפסק בשלחן ערוך (יו"ד סי' רסב) 'אין מלין עד שתנץ החמה ביום השמיני ללידתו', ואין מלו עצמם במצרים בלילה?

'חידה בפרשה'

ארבע מי יודע

כמה דברים בפרשה, בחומש ורש"י, קשורים למספר ארבע?

תשובות - פרשת וארא:

וסיף דעת: א. [בפנים יפות (פרשת בא) תירץ, שהיהודים קנו את הטלה מהגויים ונראה הגויים ביטלו את העבודה וזה בשעת המכירה.

ב. יש שתירצו (ספר אהלי יעקב, פרבשטיין, פרשת וארא), שלא עבדו ממש את הטלה, אלא את הצורה של הטלה ואת המול של הטלה. ונאמרו בזה עוד תירוץ רבים.

חידה בפרשה: "ובמשארתו יך". (שמות ז, כח)

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המשיבים מתקיימת הגרלה שבועית:

וסיף דעת

כרטיספר בסך 200 ש"ח

חידה בפרשה

כרטיספר בסך 100 ש"ח

זוכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הבה"ח בנימין גוריאלי, ירושלים | תפארת הלוי ירושלים
הרב שלום לנדאו | אשדוד

הבה"ח שלום גרין, מודיעין עילית | תורת משה

הרב אליהו עזריאל אייזנבאך, בית שמש | יסוד העבודה בית שמש
ניק וחכים כמר אברהם וינמן, בני ברק | ת"ת קרלין סטולין בני ברק
הבה"ח לוי יצחק מישולובין, קרית מלאכי | ליובאוויטש בית שמש
הרב יואל יעקב מנחם פריינד, ירושלים | קרן אור ירושלים

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הבה"ח צבי יוסף שניידר, ירושלים | שירת התורה ירושלים
הרב משה שמואל הוצלר, בני ברק | כולל חזו"א בני ברק

זוכה בהגרלת בונוס שבועי ע"ס 600 ש"ח

הבה"ח יקיר בניאן, ירושלים | יקירי ירושלים, ירושלים

זוכה בהגרלת בונוס חודשי ע"ס 2000 ש"ח

הרב יונתן ביטון, מודיעין עילית | שמחת התורה, מודיעין עילית

זוכה בהגרלת חידודי תורה בכרטיספר

וסיף דעת - הרב גרינבוים מנחם, קרית גת

חידה בפרשה - הרב קאפ יונתן, ביתר עילית

שימו לב, ההגרלות נערכות

מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישית

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: TS025002018@GMAIL.COM

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

תרומות והנצחות לע"נ או לכבוד שמחה ניתן להעביר באמצעות קו 'קול התורה' או 'נדרים פלוס'